

beti belokranjska
trikotajna
industrija
metlika

vezilo

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

LETO XXIII

Metlika, 6. marca 1987

Številka: 2

OB OSMEM MARCU

Materi

*Mati, vzel bom zarje
škrlatni plašč,
z zvezdo večerno
ti ga na prsih bom spel.*

*V lase ti nasul bom
žarkov sončnih.
Saj ti si najlepša mama
na svetu.*

*Ni lepše kraljice
za mene na svetu
kot, mama, si ti.*

*V večerni zarji odeta
s sončnimi žarki
med lasmi.*

Materi

*Mati, dala si mi
čisto srce.
Dala si mi,
svoj obraz.*

*Dala si mi
svoje lase.*

*Mati, daj mi še
svoje roke.*

*O, kako pridne
imaš roke,
delajo noč
in dan zame.*

*Delajo, a se nikoli,
nikoli ne utrudijo.*

*O, mati, daj,
da bi tudi jaz imela
tako pridne roke
in tako dobro srce,
kot ga imaš, mati, ti.*

Alenka Mežnaršič

Metlika, 6. marca 1987

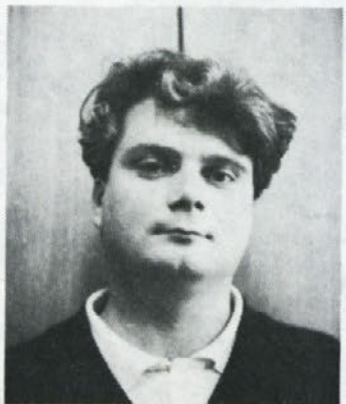
NAŠA ANKETA

Vsi so za delovne halje

Ko se slučajni obiskovalec sprehodi po kateri koli tovarni, kaj hitro opazi, da nekateri delavci nosijo halje, drugi pa ne. Pa se mu nemudoma vsili vprašanje, ali je sploh določeno, kdo naj bi nosil delovne halje ali kakršno koli drugo delovno obleko in kdo ne. Nekateri delavci, ki bi halje morali nositi, jih iz kaj se ve kakšnih razlogov nočejo obleči, spet drugi, ki jih sploh nujno ne potrebujejo, si jih želijo, pa jih potem kdaj navedejo nase ali pa nikoli. In kako je to urejeno v delovnih organizacijah Beti in Kometu? Kaj menijo o delovnih haljah delavci?

ZDENKA JERŠIN, saldakontistka v DSSS Beti Metlika: »Mislim, da bi bilo prav, da bi imeli delovne halje vsi zaposleni, tudi mi v pisarnah, saj je tudi naše delo večkrat umazano. Škoda obleke! Za to bi seveda morala poskrbeti delovna organizacija. Tudi mi smo, tako kot tisti v proizvodnji, delavci iste delovne organizacije. Poglejmo samo banke, ki za svoje uslužbenke prispevajo celo obleko. V naši pisarni smo že razmišljali o tem, da bi zaposlili za delovne halje.«

SASO LIKAVEC, predelavec v tozdu Kodranka in volna: »Strinjam se, da je za vsako delo pač potrebna določena oprema, vendar priznam, da jaz oblečem haljo le pri bolj umazanem in težkem delu. Sicer pa mi je za-

radi vročine halja prej v napoto kot v prid. Menim pa, da bi bilo prav, da bi vsi delavci nosili halje, že zaradi estetskega videza. Pri nas v proizvodnji dobijo vsi neposredni delavci halje in jih tudi nosijo, nekateri pa imajo celo kombinezone, ker bi jih halje preveč ovirale. Prepričan sem, da se tisti pisarniški delavci, ki nimajo halj, ne počutijo zaradi tega nič bolj privilegirani ali zapostavljeni. Predlagam pa, da bi tudi ti nosili halje, vendar naj bi bile glede na različne službe tudi različnih barv.«

VALERIJA VERGOT, tehnologinja v tozdu Kodranka in volna: »V našem tozdu je obvezno, da nosijo halje vsi, ki jih dobijo. Problem je predvsem tam, kjer morajo nositi hlače. Ženske, predvsem starejše, ki hlače nikoli niso nosile, je težko prepričati, da bi jih oblekle, moškim pa se je na začetku in ob koncu delovnega časa težko preoblačiti, ker za to nimamo niti primernih slačilnic niti garderobnih omarič za obleko. Vendar pa inženir varstva pri delu pravi, da so zaščitno sredstvo oz. oblačilo le hlače, ne pa tudi halje, saj je na strojih veliko vrtljivih delov, ki bi lahko zgrabili haljo. Sicer pa je pravilnik o tem že zelo star in nenačrten in bi ga morali končno popraviti. Jaz nabavljam delovne obleke za tozdu Kodranka in volna in lahko povem, da je zelo težko dobiti kaj ustreznega. Pri nas je vroče, zato bi potrebovali tanke halje, pa tudi številke odstopajo. Če delavcem niso pogodu, jih težko prepričamo, da bi jih nosili. Režijski delavci, ki imajo stik s proizvodnjo, prav tako nosijo halje, pri tistih, ki imajo izrazito pisarniško delo pa jih ne zahtevamo. Če pa jo kdo želi, jo lahko dobi. Delavci dobijo nove delovne obleke na pol, eno ali dve leti, vzdrževati jih morajo sami, stare pa smejo obdržati. Če kateri ne nosi halje, čeprav bi jo moral, ga lahko pošljemo tudi z dela domov. Vendar marsikdaj spregledamo, čeprav se zavedamo, da to ni prav. Morda tudi zato, ker večina le spoštuje navodila.«

MARJAN PAVLOVIČ, vodja investicij v Kometu, pooblaščen pa tudi za varstvo pri delu in požarno varnost: »Pri nas dobijo delovne halje vsi skladiščniki, vzdrževalci, delavci v krojilnici, lanserke, servirke, krojači, šoferji in kuharice. Moram reči, da jih tudi vsi

ti nosijo, vendar mislim, da bolj zaradi tega, da si zaščitijo obleko kot pa zaradi varstva pri delu. V krojilnici so delavke same zahtevale, da jim nabavimo halje in so jih lani tudi dobile. Za šivilje pa menimo, da halj ne potrebujejo. Če bi jih prav vse zahtevale, bi jih tudi dobile, če pa bi to željo izrazila le tu in tam kakšna šivilja, ji želje ne bi uresničili. Sicer pa so halje tudi velik strošek. Če bi jih hoteli nabaviti za ves Komet, bi porabili 3 milijone din.«

ZVONKA GRABRIJAN, šivilja v Kometu: »Prav bi bilo, da bi imele tudi šivilje halje, kajti sedaj se obleka preveč uničuje, maže s strojnimi oljem. Že večkrat smo predlagale, da bi imele službene halje in škarje, pa za zdaj še zaman. Nekoliko se počutimo zapostavljene, upam pa, da se bomo tudi me enkrat združile in zahtevale halje. Ne vem pa, če nam bo uspelo. Saj bi jih lahko sešile same. Jaz sem za to pripravljena žrtvovati tudi prosto soboto.«

MARTINA ŠVAJGER, polagalka blaga v krojilnici v Kometu: »Dolgo časa smo se borile za halje in si jih lani končno priborile. To je bil res že skrajni čas, saj smo si pri delu preveč uničevale oblačila. Priznam pa, da se v halji ne počutim najbolje, ker me v ramenih stiska. Prodajalci bi morali ponuditi več modelov halj. Za nas bi bile namreč najbolj primerne brez rokavov. Smilijo pa se mi šivilje, ki halj sploh nimajo, čeprav vem, da bi jih potrebovale. Tako pa prihajajo k nam po od-

padne kose blaga, da si jih položijo na kolena ter tako vsaj malo zavarujejo krila.«

ANGELCA JESIH, šivilja v tozdu Konfekcija Črnomelj: »Pri nas šivilje sicer dobimo halje, a so pretežke, material ne diha, zato je jaz ne morem nositi, ker mi je prevročje. Poleg tega so halje tudi pretresne. Očitno bi si morali spomniti drugačne kroje. Če bi bile lepše, bolj estetske, bi jih tudi raje nosile. Halje sicer sešijemo same, menim pa, da nam zanje odrinejo tisti material, ki ga ne mara nihče več.«

DUŠA SIMONIČ, šivilja v tozdu Konfekcija Črnomelj: »Jaz sicer nosim haljo, vendar v njej zelo težko vzdržim, zlasti poleti. Morali bi imeti zimske in poletne halje. Nove halje dobimo vsaka tri leta, v drugih delovnih organizacijah pa vsako leto. Kar precej delavk ne nosi halje, predvsem mlade, saj se v njih ne počutijo udobno, ni pa zaradi tega nobenih sankcij. Mislim, da bomo morale biti bolj glasne, da se bo vprašanje delovnih halj pri nas končno uredilo.«

B. M.

**OBVEZNO
PREBERITE****Bravo za
sestanek****O strokovni
ekipi za
nagrajevanje
in sistemizacijo**

Na kolegiju glavnega direktorja Miroslava Štimca, ki smo ga imeli 9. februarja, smo ustanovili tudi posebno strokovno ekipo. Na področju nagrajevanja in sistemizacije delovnih nalog naj bi v naši delovni organizaciji pospešeno delala. Vemo, da je samoupravni komisiji centralnega delavskega sveta, ki naj bi temeljiteje uredila razmerja med delovnimi nalogami, mandat potekel. Nalogo je opravila, a kaj, ko v tako dinamični delovni organizaciji kot je naša Beti, sistemizacija delovnih nalog ne more biti statična komponenta. Razumljivo je, da jo moramo nenehno dopolnjevati ali spreminjati.

To narekuje vsesplošni hitri razvoj tehnologij. Njegovi značilnosti sta v tem, da postajajo tehnološki cikli vse krajši in da nove generacije tehnologij prinašajo nova in nova opravila, medtem ko nekatera seveda izginjajo. Če izhajamo iz definicije pojma **tehnologija** (gre za seštevek znanj in veščin, oziroma za sistem medseboj povezanih postopkov in procesov pri proizvodnji proizvodov ali uslug), lahko kaj hitro ugotovimo, da nenehna spreminjanja, oziroma tehnološke novosti, še kako vplivajo na delavce in delavke in terjajo nova znanja in spremembe v načinu dela. Tudi pri številnih drugih izvjalcih različnih poslovnih funkcij delovne organizacije.

V marsikateri večji, pa tudi srednje veliki delovni organizaciji, se z nagrajevanjem in sistemizacijo ukvarjajo poklicno posebne službe. S tem nočemo trditi, da je pri nas to področje, ker takšne službe nimamo, neurejeno. Nasprotno. Z njim se je ukvarjalo predvsem vodstvo delovne orga-

nizacije ter s pomočjo kadrovske-splošnega sektorja in samoupravnih organov na tem področju marsikaj naredilo. Lahko zapišemo, da je ohranilo kolikor toliko pravična razmerja med množico delovnih nalog. Vprašanje pa je, kakšni ljudje opravljajo delovne naloge. No, kakorkoli že, poslej se bo s področjem nagrajevanja in sistemizacije delovnih nalog v naši delovni organizaciji kar se da sistematično in kontinuirano ukvarjala posebna strokovna ekipa, ki jo sestavljajo: Tone Omerzel, predsednik, Vida Šegina-Matkovič, tajnica, člani pa so Marjan Hutar, Viktor Kozjan, Ivan Malešič, Stane Mrvar in Slavo Vujasinovič.

Naloge in pooblastila strokovne ekipe kot strokovnega telesa kolegija glavnega direktorja na področju nagrajevanja in sistemizacije so naslednje:

1. Ekipa strokovno prouči vsak predlog o nagrajevanju, bodisi da gre za:

- a) spremembo ranga neke delovne naloge, ker je na njej pač nastopilo toliko sprememb, dalje za
- b) določitev ranga za neko novo delovno nalogo ali pa za
- c) ukinitve delovne naloge.

2. Ekipa lahko opravlja tudi druga strokovna dela s področja nagrajevanja, ki mu jih z ustreznimi sklepi odreja kolegij glavnega direktorja.

Postopek pri predlaganju dopolnitev ali sprememb v povezavi z nagrajevanjem in sistemizacijo — pravica do tega izhaja iz naših samoupravnih aktov — je naslednji

1. Predlagatelj dopolnitev ali sprememb je lahko vsakdo, vendar mora s predlogom vedno soglašati ali pa tudi ne, direktor sektorja, oziroma TOZD, od koder prihaja predlog. To hkrati pomeni, da je predlagatelj praviloma vselej direktor posamezne organizacijske enote.

2. Predlog mora biti ustrezno argumentiran ter vedno pripravljen v pisni obliki, s priloženim opisom delovne naloge na obrazcu OPIS DEL IN NALOG.

3. Potem ko ekipa prejme predlog, ga primerja z drugimi delovnimi nalogami, pri čemer se lahko:

- a) strinja s predlogom ali
- b) ne strinja z njim in poda svoj predlog.

4. Tako pregledani predlog, ne oziraje se na izid pod prejšnjo točko, se posreduje na ustrezni samoupravni organ, kjer se v vlogi predlagatelja še vedno pojavlja direktor sektorja oz. TOZD.

5. Samoupravni organ predlog lahko sprejme ali pa tudi ne. Morebitna zavrnitev mora biti ustrezno argumentirana ter seveda podana v pisni obliki.

6. V tem primeru ekipa znova prouči predlog, nakar ga direktor sektorja ali TOZD še enkrat posreduje pristojnemu samoupravnemu organu. Če je znova zavrjen, se postopek ne more ponoviti najmanj šest mesecev.

In kakšen je poslovnik dela strokovne ekipe za nagrajevanje in sistemizacijo? Takole:

1. Na sestankih morajo biti vedno prisotni vsi člani strokovne ekipe. Da bi zagotovili prisotnost, bomo sestanke sklicevali ob takšnih dnevih (n. pr. ob ponedeljkih), ko bodo vsi člani ekipe zanesljivo dosegljivi, vendar bo kljub temu tajnica ekipe predhodno opravila še ustrezno koordinacijo med njimi.

2. Gradiva za sestanke bodo vselej kar se da temeljita in kompletna, kar bo pripomoglo k temu, da bodo sestanki lahko učinkovito potekali.

3. Kadar bodo predlagatelji dopolnitev ali sprememb nagrajevanja oz. sistemizacije tisti vodje organizacijskih enot, ki niso člani ekipe, jih bomo poklicali na sestanek zaradi morebitnih dodatnih obrazložitvev.

4. O slehernem spornem primeru predloga sprememb nagrajevanja oz. sistemizacije, mora biti med člani ekipe na koncu vedno dosežen ustrezni sporazum.

5. O poteku sestankov, oziroma o dogovorjenih sklepih, vedno napravimo zapisnik.

Tone OMERZEL

V restavraciji smo imeli sestanek.

Govorili so: Nikola Podbrebrac, Miroslav Štimac in Viktor Kozjan. Nanj so bili vabljeni direktorji, predsedniki delavskih svetov, sekretarji ZK in sindikata. Večina je bila prisotnih.

Sestanek se je začel do sekunde točno.

Predavatelji so bili kratki, jedrnat, glasni in jasni. Pripravljene so imeli tudi grafike. Sestanek je vodil direktor Štimac: duhovito, izvirno, brez nepotrebne raztegovanja.

Sestanek se je končal prej, kot je bilo v vabilu zapisano. To je nekaj izjemnega, celo nezaslišanega. večina sestankov, ki jim zadnje čase prisostvujem, so debatni klubi. Vsak govori, kar mu pade na pamet: brez reda, brez repa in glave. In kar je najbolj smešno: največ imajo povedati tisti, ki imajo najbolj skromno razvite možgane. So pač bolj rasli v gobezdalo. Vsakdo se izkazuje s tistim, kar premore.

Prav zaradi slednjega in temu podobnega: bravo za sestanek v restavraciji delovne organizacije Beti 18. februarja 1987. Služi lahko za vzgled in posnemanje.

T. G.

Pero v roke!

Pero v roke pa na barikade!

»To, kar pišete v Vezilu, ni vse skupaj nič,« slišim od umnih betic, od ljudi ki se čutijo poklicane soliti pamet vsakomur. Ob vsakem času in na vsakem kraju.

»Treba bi udariti po razpisih, ki so v Beti pisani na kožo kandidatov brez šol,« mi predlaga nekdo, ki me zaloti za šankom.

In tako naprej in tako dalje.

Jaz pa molčim in si mislim: strani Vezila so odprte za vse. Dajmo, tovarišice in tovariši! Zasucimo pero! Čenčanje za vogali ne rešuje nastalih stanj, zoper probleme se je treba boriti z znanjem in z argumenti. Če imamo obojega v izobilju, je strah popolnoma odveč.

Metlika, 6. marca 1987

Varstvo pred požarom

Požar v Barvarni

V torek, 27. januarja 1987, smo ob 7.35 zaslišali zvok sirene. Gorel je parilni stroj Arbach v barvarni TOZD metraža. Požar je izbruhnil na odsesovalnem delu stroja in se preko zračnikov razširil na odstrelje nad strojem. Vzrok požara še vedno ni znan.

Hitri intervenciji delavcev in gasilske desetine IGD se imamo zahvaliti, da je bil požar sorazmerno hitro pogasjen. Pri gašenju je bilo izpraznjenih kar štirideset ročnih aparatov.

Komisija, ki je raziskala požar, je ocenila škodo na dvesto starih milijonov.

Da pa v nesreči nismo sami, je najlepši dokaz to, da so prispeli na mesto požara v najkrajšem možnem času gasilci iz Jurovskega Broda, Metlike, Semiča in gasilska desetina Iskre-Semič. Čeprav njihova pomoč več ni bila potrebna, jim gre vsa zahvala, saj so pokazali veliko mero pripravljenosti pomagati komur koli, ki je moči potreben.

Matjaž Rus

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, tašče in stare mame ALOJZIJE HORVAT se iskreno zahvaljujemo OOS DSSS, sodelavkam in sodelavcem DSSS ter TOZD kodranka in volna za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Hvala vsem, ki ste jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: Ivan, Mimica, Mladen in Igor

ZAHVALA

Ob smrti drage tete Jovanke Kuzman se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz TOZD metraža — skladišča za podarjeno cvetje in izrečene besede sožalja.

Edi Čemas z družino

Še so nam v svežem spominu dogodki izpred štirinajst dni. Zvok sirene, ki ti seže v najtemnejšo celico možganov, je preparal naš delovni vsakdan. Hitra akcija prisotnih delavcev in gasilcev in že je bilo vsega konec. Kratkotrajni dogodek je povzročil veliko materialno škodo, obenem pa nas je opozoril, da moramo poleg naporov, ki jih vlagamo v doseganje poslovnih rezultatov, več misliti na svoje obnašanje in delati tako, da bomo prispevali k izboljšanju požarne varnosti, ne pa da jo bomo ogrozili.

Materialne dobrine, s katerimi danes razpolagamo, hitri razvoj, povečan obseg proizvodnje, uporaba novih materialov in novih tehnologij nam dajejo odgovornost in obvezo, da jih zaščitimo pred požarom.

Naša naloga je, da se prav vsi konkretno vključimo v prizadevanja za zmanjšanje požarov in drugih nesreč. Vsakoletni požari povzročajo ogromno materialno škodo pa tudi človeške žrtve. Povzročitelji so iz leta v leto isti — malomarnost človeka, njegovo neobvladovanje osnovnega znanja samozaščite pred požari, skratka požarna kultura je na nizki ravni.

Osnovni nalogi nas vseh sta, da delamo vsak na svojem

področju in nalogah tako, da do požara ne pride, če pa že zagori, da smo ga sposobni čimprej pogasiti.

Najboljši način borbe proti požaru je omejevanje vzrokov, ki lahko povzročajo požar. Naštetimo le nakej najpomembnejših:

— red in čistoča sta pogoj za preprečevanje požarov. Stroji morajo biti po končanem delu očiščeni, prehodi med stroji, redni in zasilni izhodi morajo biti prosti. Prav tako ne smemo zametovati električnih omaric

— kajenje vedno prinaša skrite nevarnosti. Zato je treba poostriži režim kajenja, to je, kje je kajenje dovoljeno in kje ni.

— redno vzdrževanje strojev in električnih naprav mora biti redna praksa in ne le posredovanje ob nastalih motnjah.

— lahko vnetljive tekočine se morajo hraniti v oddelkih lev dnevnik količinah, ostalo v posebnih skladiščih.

— kajenje v nezaščitih prostorih izvajati le v izjemnih primerih in to strogo po navodilih in ob stalni kontroli.

— pri načrtovanju novih delovnih prostorov, pri uvedbah novih tehnologij obvezno upoštevati tudi preventivne požarnovarnostne ukrepe.

— prav tako je pomembno seznanjanje vseh zaposlenih z nevarnostmi, ki lahko povzročijo požar. Le osveščen človek bo pravi delavec in mu bo skrb za ohranjanje materialnih dobrin, ki so mu dane v upravljanje, pomembna naloga.

Veliko se da narediti, da do požara ne pride, vendar stoddostotno pa se ga le ne da izključiti. Zato moramo poskrbeti, da tudi v tem primeru, ko zagori, ne bo povzročil večje škode. Da bomo to dosegli, moramo biti nanj čim bolj pripravljeni.

— vsi moramo biti seznanjeni z delovanjem ročnih gasilnih aparatov.

— aparati ne smejo biti zametani in morajo biti lahko dostopni. Prav tako morajo biti vedno vzdrževani in uporabni.

— obstoječe Industrijsko gasilsko društvo mora vložiti napor za povečanje članstva in redno usposabljanje gasilcev.

— za učinkovitost gasilcev bi morali poskrbeti tudi z njihovo boljšo opremljenostjo.

Kot vidimo iz delno načetih činiteljev, je požarna varnost sklop raznih ukrepov. Aktivna borba proti ognju ni torej samo stvar gasilcev, ampak je njena uspešnost v veliki meri odvisna od nas vseh, kot sklop posameznikov, ki s svojim

OBISK V PROIZVODNJI — Ob nedavnem sprejemu novih članov v Zvezo komunistov, ki je bil v našem tozdu v Črnomlju, so si mladi komunisti, pa tisti, ki so člani ZK že več kot 40 let ter številni gosti, ogledali tudi proizvodnjo. Zanimalo jih je predvsem, kako so z delom v novih oz. prenovljenih prostorih zadovoljne šivilje in druge delavke. (Foto: T. G.)

delovanjem na svojih delih in nalogah prispevamo k požarni varnosti.

Za v začetku omenjeni požar lahko rečemo, da je bil kljub povzročeni materialni škodi, hitro in učinkovito po-

gašen. To nam je uspelo tudi s predhodnim izvajanjem prej omenjenih ukrepov. Vendar obstaja vprašanje drugačnih okoliščin, ki bi lahko bile, mislim na požar, ponoči ali v nedeljo ter posledic, ki bi nastale. Zato je prav, da se resno zamislimo nad svojim dosedanjim obnašanjem in skušamo s povečano aktivnostjo stanje izboljšati.

Bojan Cimerman

Nagrajevanje v letu 87

Ne glede na različne motive za delo, pripadnosti firmi in socializmu, si le moramo priznati, da hodimo v službo predvsem zaradi osebnih dohodkov. Če bi to občutljivo področje uravnavali zgolj ekonomisti bi lahko hitro izračunali, koliko lahko izplačamo osebnih dohodkov kot strošek, da si ne poslabšamo rezultata poslovanja za sklade. Ko pa se vprašamo, kako dovoljeni skupni rezultat poslovanja medsebojno pravično razdeliti, da bo slehernega delavca stimuliral k boljšemu delu, pa je že težje vprašanje.

Že od francoske revolucije je delavska parola enakost (egalite), sedaj pa se moramo

prešteti na 32 rangov. Človeško je, da si tisti, ki je na zadnjem mestu, težko razlaga neenakost 4 : 1 in to razliko tolmači kot socialno krivico. Ker pa živimo od rezultatov dela, ki so zelo različni med delavci in OZD, smo prisiljeni sprejeti »neenakost« kot vzvod in inštrument upravljanja, ki naj bi pomagal dvigniti našo uspešnost, ne glede na individualne občutke.

Pri tem pa mora veljati pravilo, da je vsakemu delavcu dostopno vsako delovno mesto pod enakimi pogoji.

Vsako leto ob sprejetju plana nekoliko dopolnimo tudi naš sistem nagrajevanja. Za leto 1987 predlagamo zborom delavcem naslednjo politiko nagrajevanja in delitve:

1. Osebnih dohodki naj rastejo 2,3 odstotka hitreje od inflacije, kar pomeni tudi takšno realno rast, skladno z načrtovano rastjo produktivnosti

2. Nominalno planiramo maso 104,8 odstotkov več kot v preteklem letu, kar predstavlja enkrat večje neto osebne dohodke na delavca ali konkretno 205.000 din neto mesečno.

3. Dinamiko rasti ob doseganju normalnih planskih rezultatov načrtujemo

januar 87/december 86 = + 15 odstotkov,

februar 87/januar 87 = + 15 odstotkov,

vsak mesec naprej planiramo linearno povečanje + 4,5 odstotkov mesečno in ob koncu leta še 50 odstotkov mesečnega OD.

Na ta način bomo izčrpali skupni porast 104,8 odstotkov

4. Po načrtovani dinamiki bo rasla vrednost obračunske bruto točke, kar pomeni vsakomesečna revolorizacija osnovnih postavk.

V mesecu februarju bomo dvignili kalkulatívne postavke za 61 odstotkov, osebne dohodke pa samo za 15 odstotkov, to predstavlja 40 odstotkov znižanja gibljivega dela (točka, količnik), ki je bil na koncu leta že večji od 60 odstotkov in so zahtevo za takšno spremembo postavile delavke v TOZD Konfekcije Metlika.

Pripomniti pa moramo, da takšna sprememba ne vpliva na večje izplačilo: urnega, državnih praznikov, bolniške, dopusta, porodniške itd., ker se povsod jemlje za osnovo doseženo povprečje dotičnega delavca in ne obračunska postavka.

5. Vsa druga izplačila, nadomestila in dodatke smo lansko leto uskladili s panožnim sporazumom in določenih razmerij v letu 1987 ne nameravamo spreminjati.

Nikola Podrebarac

Vinska vigred 87

Te veleveselice bralcem Vezila ni treba posebej predstavljati. Letos bo fešta, imenovana Vinska vigred 15. 16. in 17. maja na vseh treh metliških trgih, na dvorišču gradu, v grajski kleti in še kje. Najverjetneje bo za pleš igralo kar devet ansamblov, nastopale bodo godbe na pihala, tamburaši, belokranjske folklorne skupine, harmonikarji in tako naprej. Organizatorji obljubljajo, da pri točenju vin ne bo goljufij: po grlu bodo tekla res le nagrajena vina.

Še kup izboljšav bo, zanimivosti, presenečenj. Treba si je rezervirati čas in kup denarja, pa vam bo sredi maja lepo. Da ne pozabimo: tudi letos bo na Trgu svobode modna revija delovne organizacije Beti.

PRIZADEVNE MLADINKE — Članice osnovne organizacije Zveze socialistične mladine v črnomaljskem tozdu Konfekcija so znane po tem, da z veseljem pripravijo kulturne programe za proslave in razne druge prireditve. Tako so se izkazale tudi na nedavni slovesnosti ob sprejemu novih članov v Zvezo komunistov, ki je bila ob občinskem prazniku v njihovem tozdu. Anka Plut, Rozalija Perušič in Slavica Plut (na fotografiji) so pripravile prisrčen recital. (Foto: B. M.)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage sestre JOŽICE KRANJC iz Spodnje Kungote pri Mariboru se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD metraža in sodelavcem za denarno pomoč ter izrečeno sožalje.

Edo Ferk z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta Blaža Cigića se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD metraža in sodelavcem TOZD metraža za podarjena venca, izraze sožalij in za denarno pomoč. Hvala vsem.

Sin Drago z družino

 Jani Bevk
IZZA UPA

J. BEVK: IZZA UPA — Mladi metliški pesnik Jani Bevk je izdal pred kratkim svojo drugo pesniško zbirko z naslovom **IZZA UPA**. Prva — Potopljeno sonce, je izšla pred štirimi leti in je bila hitro razprodana. Jani Bevk piše refleksivne pesmi, pesniško zbirko *Izza upa* je ilustriral Jože Kumer, akademski slikar iz Novega mesta, tehnično uredil Dušan Pezelj, založila pa mu jo je Občinska konferenca ZSMS Metlika. Zbirko lahko kupite v Mladinski knjigi ali pa v trafiki Flajšman. Zanje boste morali odšteti 1000 dinarjev. (Foto: R. S.)

A. MEŽNARŠIČ:

Med žitom in pšenico

Alenka Mežnaršič, delavka delovne organizacije Komet, je izdala drobno pesniško zbirko z naslovom *Med žitom in pšenico*. Gre za nekaj manj kot trideset občutenih in nežnih pesmi, nekatere med njimi bralci *Vezila* že poznajo. Zbirko je ilustriral Juš Mihelčič, izbor, lektoriranje in ureditev je opravil Toni Gašperič, denar pa je dala delovna organizacija Komet. Knjižico bo moč dobiti v Kometu ali pa pri avtorici sami. Pohvalno pri vsem tem je to, da se je Komet odločil Mežnaršičevi založiti knjižico. Pred tem je Beti dala denar za izdajo Gašperičeve knjige *Ljudje z zaščenimi hrbti*. Na knjižnem področju se v Metliki dogajajo velike reči. Pravkar bo izšla Gašperičeva knjižica *Neposredni zgodbi*, v pripravi pa je tudi njegova tretja knjiga humoresk *Kdo je lahko komunist?* Za slednjo pisec še išče Založnika. Predlagamo: **Občinsko konferenco ZKS**.

M. P.

Betko ima besedo

Razplamtelo se je razpravljanje okrog tega, komu pripada delovna halja in komu ne. Predpisi o tem so presplošni in skromni, zato ima fantazija prosto pot. Eni se navdušujejo nad haljami, spet drugi ne. Eni bi radi spravili v halje celo Beti, drugi le konfekcijo. Kako se bo stvar razpletla. Betka ne zanima.

Za razreševanje takšnih in podobnih primerov imamo dovolj sposobnih in pametnih ljudi. Za nekaj drugega gre. Za čisto človeško slabost. Če ima haljo Rezka, zakaj je nimam tudi jaz? Pa če jo potrebujem ali ne. Pa če jo bom nosila ali ne. To je moja samoupravna pravica. Toda — haljo hočem. Stavim nekaj: če bi delili konzervirano meglo, bi jo hoteli imeti vsi. Kaj bi počeli z njo, ni pomembno. Najvažnejše je to, da jo imamo.

NEPOSREDNI ZGODBI

Vsak čas bo zagledala beli dan knjižica *Tonija Gašperiča Neposredni zgodbi*. Natisnjena bo v stilu *Pesmi iz zapitja* in *Metlika je Sparta*.

Neposredni zgodbi govori o življenju v delovni organizaciji, ki je na moč podobna *Beti* ali *Kometu*. Gre za pripoved vratarja (*Vratarjeva diploma*) in za izpoved šoferja (*Volan — nominativ singulara*).

Zgodbi sta napisani zafrkljivo, duhovito, na mestih presunljivo in prizadeto. Vratarjevo diplomu so že izvajali po ljubljanskem prvem radijskem programu v oddaji *Humoreska* tega tedna, *Volan-nominativ singulara* (imenovalnik ednine) pa bo prvič obelodanjen.

Amaterski igralec iz Trebnjega **Jože Falkner** pripravlja obe zgodbi za metliško kulturno poletje.

Knjižica *Neposredni zgodbi* bo tudi v prodaji. Verjetno bo veljala manj kot dva špricerja. **Toni Gašperič** pa ima za tisk pripravljeno tudi že tretjo knjigo svojih humoresk, ki jim je dal tokrat naslov **Kdo je lahko komunist?**

Knjiga bi že bila na tržišču, vendar Toni ne more dobiti založnika. Založbo so mu obljubljali pri metliški Obrtni zadrugi, a so se zadnji hip premislili. V izgovor so rekli, da »niso mislili, da Gašperič misli resno«.

Zbrati bi bilo treba približno 1000000 dinarjev.

M. R.

Kultura:

»Nove knjižice «Izza upa» (Jani Bevk), «Med žitom in pšenico» (Alenka Mežnaršič) in «Neposredni zgodbi» (Toni Gašperič).

Za šolsko leto 1987/88 smo razpisali devetdeset novih učnih mest. Trideset za skrajšani program (šolanje traja leto in pol) in šestdeset za srednji program (šolanje traja dve oziroma tri leta). Za zahtevnejše programe se bodo seveda odločili boljši učenci, v skrajšanega pa se lahko vpišejo tudi učenci, ki imajo končanih šest ali sedem (seveda tudi osem) razredov osnovne šole, vendar morajo imeti izpolnjeno osnovnošolsko obveznost (se pravi, da so obiskovali osnovno šolo osem let).

Novost v prihajajočem šolskem letu je ta, da se vpisani učenci že PRVO leto odločijo za smer in ne šele v drugem letniku, kot je bilo to doslej. Torej bodo morali že ob vpisu povedati, ali so za skrajšani program, dvoletni ali troletni. To ne bo predstavljalo posebnih težav.

Starši sprašujejo tudi za štipendije. Razpisale jih bodo naslednje delovne organizacije: Beti, Komet, Novoteks in Labod. Slednji sta iz Novega mesta. Nanje je treba pošiljati izpolnjene obrazce, ki jih lahko kupite v Mladinski knjigi.

Vsa leta ugotavljamo, da je v naši šoli veliko vozačev. Že pred vpisom bi se bilo dobro pozanimati za stanovanje, kajti ob šoli ni dijaškega doma. Je pa ta v Črnomlju. Bivanje v dijaškem domu ima velike prednosti, ki pa jih v tem zapisu ne bi naštevali. Slabost je ta, da bivanje v dijaškem domu ni zastonj. Prav zato svetujemo staršem, naj se pozanimajo tudi za štipendije iz združenih sredstev. To lahko storijo na Zavodih za zaposlovanje v svoji občini.

Vemo: še vedno so ljudje, ki imajo predsodke pred šolo, kakršna je naša. Nekaj odpora izhaja verjetno tudi iz neznanja. Na razpolago smo vam: pridite, vprašajte, pozanimajte se. Radi vam bomo odgovorili na vsako vprašanje. Pomagali vam bomo, saj smo zato tu, kjer smo. Če bomo delali skupaj, starši, mi, učenci, uspeh gotovo ne bo izostal.

Toni Gašperič

Pred disciplinsko komisijo

»Kaj imam povedati v svoj zagovor, me vprašate? Ja veste, tako je bilo. Nisem zamudil trikrat, kot mi očita disciplinska prijava, ampak le dvakrat. Mogoče res piše v tisti knjigi, da sem zamudil trikrat, vendar se tega ne spomnim. Tudi ne vem, od kdaj se pišejo zamude v tisto rdečo knjigo, saj mi ni nihče povedal.

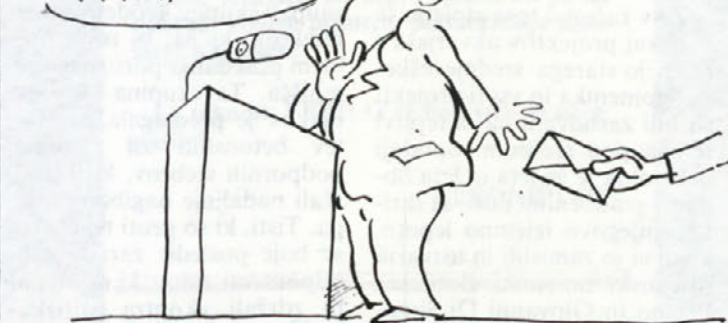
Dobro, priznam, da sem dvakrat zamudil. Pa me nihče ni vprašal — zakaj. Takrat, ko je pa bilo treba delati nadure, pa me ni nihče ni videl. Sedaj pa jaz vas vprašam, ali nismo vsi enakopravni in ali ne velja pravilnik za vse delavce?

Ko grem zjutraj iz nočne izmene domov, dostikrat srečam Tovariša še pred njegovim blokom že po šesti uri, kar pomeni, da je takrat gotovo tudi on zamudil v službo, sedaj ga pa ne vidim tukaj.

Seveda, on je eden od vodilnih in si to lahko privoščiti. Tudi ne vem, kdo podpiše dovolilnice za izhod vsem tistim, ki so med delovnim časom zunaj po privatnih opravkih, največ jih je seveda na semanji dan.

Poglejte si tudi nabavnega, vsak dan je zunaj, pa če kaj nabavlja ali pa ne. Mene pa vsak vidi, če grem pet minut prej na malico. Res sem šel zadnjič malo prej, vendar ravno takrat nisem imel ure.

TOVARIŠI, POVSOD IN ZA ZMERAJ MORAMO ODPRAVITI KORUPCIJO!

Zakaj sem šel istočasno kot sodelavec, ki dela z menoj na stroju, me vprašate, in če je bil ta čas stroj res brez nadzora? Res je bilo tako. Na malico sem šel zato, ker sem bil lačen, stroj bo pa že počakal.

Zakaj sem ga pustil samega? Kaj pa takrat, ko sem štiri mesece sam posluževal stroj, na katerem drugače delata dva delavca, komu sem pa takrat prepustil stroj med malico, a?

Naj mi to kdo pojasni, prosim!

Zakaj sem takrat zamudil? Aha, enkrat mi je zmanjkalo bencina. Nisem vedel, da je prejšnji večer oče posodil moj avto kolegu, ki mi je potem izpraznil tank, kontrolna lučka pa mi ne dela. Tudi to se zgodi.

Drugič pa sem zaspal, priznam. In to ne za deset minut, pač pa za dvajset. To sem tudi povedal svojemu predpostavljenu pa ni nič rekel in tudi mi ni pisal ure manj zaradi tega, kakor je v navadi, no, sedaj pa ta disciplinska.

Tudi zaspal sem res v garderobi, kakor se mi očita. Veste, doma imamo kmetijo in dan pred tem smo pripravljali drva za kurjavo. Zato se nisem niti naspal, ker sem šel direktno iz nočne v gozd, zvečer pa spet na delo. Zadremal pa sem največ za deset minut in ne za štirideset, kot se mi očita.

Kako to vem? Ja tik pred tem sem snel navitke s stroja, pa sem si šel malo oddahniti v garderobo.

Ko pa sem prišel nazaj, sem po debelini navitkov videl, da

nisem bil dolgo odsoten. Štirideset minut, to je nesramno podtikanje. Le kaj pa je tisti delal, ki me je zapisal? Štopal je uro, namesto da bi me predramil.

Tudi uživanje alkohola mi ne boste podtaknili, ne. Kaj me briga, če je bila prazna steklenica v garderobi. To še ne pomeni, da je bil v njej kak alkohol ali da bi ga jaz užival. Ne!

Prvič zato, ker sem abstinent, pa vprašajte cel TOZD, če hočete, drugič pa zato, ker je steklenica v garderobi zato, da vanjo shranimo čaj, ki ga imamo za žejo. Lahko je vam, vi imate bife pri roki, mi pa moramo za žejo piti vodo iz vodovoda, sicer pa veste, v kaki vročini delamo.

Predlagam, da mi tisti, ki me je obdolžil uživanja alkohola, drugič raje prinese alkotest, pa bomo videli, če imam prav ali ne.

Pravite tudi, da sem ukradel kos plastike. Kos sploh ni omembe vreden. Nisem ga vzel jaz. Ali me je kdo mogoče videl? Kaj če je izginil v moji izmeni in kaj če sem ga ogledoval tudi jaz? Saj še mačka škofa gleda, pa kaj. Nisem ga vzel, pa pika.

Kdo ga je, pa kar sami pogruntajte.

Očitati mi tudi, da sem sodeloval s tistimi, ki so zatrpali prehod tako, da se je potem eden poškodoval. Saj to je smešno, tisti dan sem bil jaz namreč prost, kar poglejte v prisotnostni list.

Če pa se je oni poškodoval, se je najbrž zato, ker je bil spet pod vplivom alkohola, kot običajno, pa tudi njega danes ne vidim tukaj na disciplinski.

Več nimam povedati. Naredite z mano, kar hočete. Menim pa, da nisem ravno največji kriminallec v TOZD, so tudi taki, ki so plačali stare palete, odpeljali pa nove in taki, ki so prišli pijani na delo, pa so jih potem lepo spokali domov in jim pisali dopust in še bi lahko našteval.

To vsi vedo, nastrada pa le delavec za strojem.«

B. Matkovič

ZANIMIVOST

Stolp v Pizi brez klobuka

Ministrstvo za javna dela v Italiji je pred težko nalogo, da brez odlaganja reši problem, star že nekaj stoletij, ki pa je zadnjih dvajset let izredno pereč: kako preprečiti, da se poševni stolp v Pizi, ki se ne neha nagibati, končno ne zruši? Sredstev za tak podvig ne primanjkuje — že pred nekaj leti so v ta namen izločili 15 milijard lir, da bi zagotovili varnost spomenika, ki velja za biser srednjeveške umetnosti v Italiji in eno od šestih svetovnih čudes. Poševni stolp, ki je samo del večjega kompleksa cerkvenih zgradb na »Trgu čudes« v Pizi, ta naziv dolguje napačnim statičnim računom. Danes je razlika med vertikalno osjo in tisto, ki se je s postopnim nagibanjem 7-nadstropnega stolpa dejansko ustvarila, skoraj polnih 5 metrov.

Ministrstvo v Rimu se mora zdaj odločiti za eno od dveh možnosti, ki so jih predlagali strokovnjaki po večletnih raziskavah in nekaj mednarodnih natečajih za rešitev stolpa. (O

teh prizadevanjih smo že pred časom poročali v Dnevniku.) Eden od podvigov, delno so z deli v Pizi že začeli, je kopanje terena pod stolpom in vgrajevanje betonskih podpornih stebrov, s katerimi bi proces nagibanja delno zaustavili. Po drugem predlogu, ki ima v Italiji vse več pristašev, pa naj bi s stolpa »sneli« zadnje nadstropje, ki kot kakšen klobuk krasi ta sedem stoletij stari spomenik.

Zadnje raziskave o stopnji nagibanja stolpa, ki jih že po tradiciji objavijo vsakega konec leta, povedo, da se je v letu 1986 stolp nagnil še za dodatnih 1,26 milimetra, kar je nekaj več od povprečnega letnega nagibanja, ki ga merijo že od leta 1911. Od tega leta nenehno skrbijo za spomenik, katerega lepota priča o davnih letih bogastva in slave, ko je Piza bila prva pomorska sila v vzhodnem Sredozemlju.

Če se bo nagibanje stolpa nadaljevalo s sedanjim tempom, bo po mnenju strokovnjakov do zanesljivega in neizbežnega padca prišlo v okoli dvesto letih. Nihče pa ne more jamčiti, da ne bi že jutri prišlo do krize, zaradi kakšnega nepredvidenega in posebnega razloga.

Do katastrofe bi lahko prišlo že zaradi posedanja sicer poroznih tal v Pizi, ali zaradi pokanja zidov stolpa, ki so že tako preobteženi zaradi nagnjenosti gradnje. Z leti je stolp izgubil enakomerni razpored obtežitve in dober del bremena sedaj nosi spodnji del ukrivljenega stolpa. Raziskave pa so pokazale, da je v zidovih precej votlih odprtih, zaradi katerih lahko pride do razpada celotne konstrukcije.

Že v začetku tega stoletja se je nekaj projektov ukvarjalo z rešitvijo starega srednjeveškega spomenika in vsi ti projekti so bili zasnovani na okrepitvi terena pod stolpom. Spodnji del stolpa je že leta in leta obdan z gradbenimi odri, ki skrivajo njegovo izjemno lepoto, ki so si jo zamislili in ustvarili toscanski umetniki Bonnano Pizano in Giovanni Di Simo-

MORALA IN ZAHRTNI DELAVCI — »Zrealce, zrealce na steni, povej, katera najlepša v deželi je tej?« je šepetala neposrednica Klotilda Zračnikova, ko je je od zadaj presentil naš fotoreporter M. R. »Zmeraj več je zahrtnih delavcev, zmeraj več ljudi ogovarja za hrbotom, malo je takšnih, ki si ti upajo pogledati naravnost v oči. Kaže, da gre pri nas predvsem za krizo morale,« je komentirala njegov akt. (Foto: M. R.)

VEZILO je glasilo delovnih ljudi Beti in Kometa. Ureja ga uredniški odbor: Toni Gašperič, glavni in odgovorni urednik, Alenka Badovinac, Janko Bračička, Miomir Čikič, Irena Flajnik, Jože Gerkišič, Dragica Končar, Mojca Konda, Ljilja Maršič, Jure Matekovič, Vida Šegina Matkovič, Branko Matkovič, Tone Omerzel, Dušan Rus, Matjaž Rus, Sonja Zorc in Marjetka Žele. Tehnični urednik: Janez Pelzelj.

VEZILO izhaja v nakladi 2300 izvodov, in sicer enkrat na mesec. Grafična priprava DIC Novo mesto, tiska TISKARNA Novo mesto.

Naslov izdajatelja: Beti, Tovarniška 2, 68330 Metlika, telefon. 58 170.

VEZILO je po mnenju Republiškega komiteja za informiranje SRS oproščeno temeljnega davka na promet proizvodov.

ne, končno pa oblikoval Tommaso Pizano 1370. leta. Zgodovina poševnega stolpa pozna vzpone in padce nekdanj močne Pize, katere vladarji so svoje bogastvo vložili v zidove gradenj, ki dominirajo na Trgu čudes v severovzhodnem delu mesta.

Velik mednarodni natečaj za rešitev poševnega stolpa v letu 1972 se je končal brez zmagovalca, dela pa so nato zaupali skupini geodetov in arhitektov, ki naj bi rešili problem posedanja poroznega zemljišča. Ta skupina strokovnjakov je predlagala postavitev betonskih ali metalnih podpornih stebrov, ki bi zadržali nadaljnje nagibanje stolpa. Tisti, ki so proti tej rešitvi, se boje posledic zaradi slabe odpornosti zidov, ki morda ne bi zdržali »kontra pritiska«

stebrov in bi se kot jajčna lupina zrušili. Odtlej ostaja kot edina rešitev rušenje sedmega nadstropja, da bi tako gradnjo olajšali lastne teže.

Samo to zadnje nadstropje, ki so ga dodali stolpu 1370. leta, tehta 750 ton, kar je okoli 5 odstotkov celotne teže. Videz stolpa bi se seveda spremenil in izgubil nekaj lepote, vendar je ta rešitev za stolp boleča, toda nujna, del pa se je treba lotiti čimprej.

Med tema dvema možnima rešitvama, ki imata vsaka svoje pristaše in nasprotnike, se mora zdaj odločiti ministrstvo javnih del in sicer do konca tega meseca. V vsakem primeru bi z deli morali začeti že letos.

VEZILO